

Podstawowe dane osobowe recenzenta

Prof. dr hab. Anna Wesołowska-Firlej
Dziedzina, sztuki muzyczne
Dyscyplina, instrumentalistyka
Akademia Muzyczna - Łódź

Łódź, dnia 22 marca 2020 r.

Recenzja pracy doktorskiej mgr Mateusza Dobrowolskiego

Zleceniodawca recenzji

Akademia Muzyczna im. I.J. Paderewskiego w Poznaniu, pismo JM Rektora prof. AMP dr hab. Haliny Lorkowskiej z dnia 22.01.2020 roku na podstawie Ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, (Dz. U. Nr 65, poz. 595 wraz ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku Nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt. 2.)

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu z dnia 24 września 2018 roku w sprawie:

- Wszczęcia na wniosek **Pana mgr. Mateusza Dobrowolskiego** przewodu na stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka i wyznaczenia promotora pracy doktorskiej.

W świetle Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65. poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1 - 3) Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Poznaniu posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego przez Przewodniczącą Rady Wydziału Instrumentalnego Dziekan - prof. dr hab. Alicję Kledzik pisma z dnia 10.10.2018 roku informującego o wszczęciu 24 września 2018 roku przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej **Pana mgr. Mateusza Dobrowolskiego** pt. *„Opracowania Vyacheslava Gryaznova w kontekście oryginału na przykładzie wybranych utworów”* została dołączona stosowna dokumentacja.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust.2 pkt. 2, Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej **Pana mgr. Mateusza Dobrowolskiego**.

Podstawowe dane o Kandydacie:

Pan mgr Mateusz Dobrowolski urodził się _____ roku w Villingen. W roku 1997 rozpoczął naukę w Szkole Muzycznej w Katowicach, następnie w latach 2001-2006 uczył się w Szkole Muzycznej w Wałbrzychu, a od roku 2006 w „Szkole Talentów” w Poznaniu.

W 2014 roku ukończył z wynikiem bardzo dobrym studia w Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu, w klasie fortepianu prof. dr hab. Alicji Kledzik, u której potem rozpoczął studia III stopnia. Wielokrotnie uczestniczył w kursach mistrzowskich prowadzonych przez wybitnych profesorów: prof. Catherine Vickers (Niemcy), prof. Martina Hughesa (Austria), prof. Ronana O’Hory (Wielka Brytania), prof. Brunę Bruno oraz prof. Maurizia Barboro (Włochy).

Pan Mateusz Dobrowolski jest laureatem wielu międzynarodowych konkursów pianistycznych: zdobył I nagrodę na XI Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym „Pietro Argento” w Gioia del Colle, w 2013 roku został wybrany jako reprezentant Polski na Lions Club Europa Forum. W 2017 został wyróżniony na 3rd International Cochran Piano Competition co zaowocowało stałą współpracą z Julian Cochran Foundation. Doktorant jest stypendystą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za osiągnięcia artystyczne. Mgr Mateusz Dobrowolski w latach 2014 – 2018 zatrudniony był w Szkole Muzycznej w Gorzowie Wielkopolskim jako nauczyciel fortepianu. Współpracuje również z Uniwersytetem III Wieku w Wałbrzychu wygłaszając cykl wykładów m.in.: „Muzyka (nie)Poważna” czy „Świadome słuchanie muzyki poważnej” cz. I i II.

W udokumentowanych ponad 40 koncertach od 2011 do 2018 roku Pan Mateusz Dobrowolski wykonywał wszechstronny repertuar solistyczny i kameralny od baroku po muzykę współczesną i filmową w wielu miastach zachodniej Polski (m.in.- Poznań, Wrocław, Szczecin, Gorzów Wlkp., Wałbrzych). W programach tych koncertów znalazły się dzieła Chopina (Sonata b-moll, Ballada F-dur, Preludia, Polonez As-dur, Scherzo b-moll, etiudy, nokturny); Sonaty Beethovena (C-dur op.2, d-moll op.31, cis-moll op.27, Sonaty op.49); utwory Liszta, Ravela, Debussy’ego, Ginastery, Czajkowskiego, Bacha, Brahmsa, cykle miniatur fortepianowych oraz wiele znaczących dzieł kameralnych. W dokumentacji Doktoranta znajdują się również podziękowania i słowa pełne uznania skierowane do niego przez organizatorów koncertów.

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska mgr. **Mateusza Dobrowolskiego p.t. „Opracowania Vyacheslava Gryaznova w kontekście oryginału na przykładzie wybranych utworów”** składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na płycie CD oraz jego opisu. Dzieło artystyczne zawiera nagrania następujących utworów:

- C. Debussy/ V. Gryaznov – Preludium do “Popołudnia Fauna”**
- M. Glinka / V. Gryaznov - Walc-Fantazja**
- P. Czajkowski/ V. Gryaznov – Uwertura-Fantazja „Romeo i Julia”**

Nagranie, które zrealizował dr Michał Garstecki, Mateusz Dobrowolski zarejestrował w Aula Nova Akademii Muzycznej im. I. J. Paderewskiego w Poznaniu w dniach 2 i 3 października 2019 roku. Doktorant zaprezentował wysokiej miary profesjonalizm instrumentalny, formotwórczy i wyrazowy we wszystkich nagranych dziełach. Bardzo wysoko oceniam jego wykonanie, walory pianistyczne oraz wrażliwość muzyczną. Podjął się dużego wyzwania artystycznego przedstawiając trudne i odkrywczycze transkrypcje fortepianowe znanych dzieł symfonicznych dokonane przez Vyacheslava Gryaznova. Pokazał różne stylistycznie utwory, znakomicie konstruując ich przebieg. Pan Mateusz Dobrowolski posiada imponującą technikę, szlachetny dźwięk oraz ekspresyjną muzyczną osobowość. Precyzja artykulacyjna i dynamiczna oraz porywająca wirtuozeria stworzyła przekonującą stylistycznie interpretację *Popołudnia fauna* C. Debussy'ego z istotnymi elementami kolorystycznymi. Interpretację tę oceniam bardzo wysoko. Podobne wrażenia towarzyszyły kolejnym wykonaniom przedstawionych dzieł. Wyobraźnia muzyczna, kulminacje dynamiczne, zagęszczenia tematyczne i agogiczne stworzyły interesujące brzmienie fortepianu w *Walcu-Fantazji* Michaiła Glinki. Bardziej odpowiadała mi narracja dźwiękowa zastosowana przez Doktoranta w *Popołudniu fauna*, ale przyczyna tego stanu rzeczy tkwi nie w wykonaniu pianisty lecz w zawartości samej kompozycji, która w stosunku do dzieła Debussy'ego operuje raczej prostszymi środkami kompozytorskimi. Natomiast pod względem wykonawczym przebieg *Walca-Fantazji* był bez zarzutu. W kolejnym dziele *Uwerturze-Fantazji „Romeo i Julia”* Piotra Czajkowskiego Doktorant zaprezentował wypełnione barwami brzmienie instrumentu łącząc wirtuozostwo z intelektualnym, dynamicznym i artykulacyjnym przesłaniem. Piękny zaśpiew frazy, wyrazista dynamika oraz znakomite operowanie czasem muzycznym - to główne cechy wykonawcze, które pozwoliły Doktorantowi na pełną artystyczną wypowiedź. Pan Mateusz Dobrowolski zaimponował mi nie tylko świadomym wyborem transkrypcji V. Gryaznova, ale także własną koncepcją artystyczną polegającą na podkreśleniu symfonicznej proweniencji wykonywanych dzieł. Nagranie to powiązane z treścią opisu dzieła tworzy wspólną całość.

Część teoretyczna pracy pt. **„Opracowania Vyacheslava Gryaznova w kontekście oryginału na przykładzie wybranych utworów”** jest szeroko zakrojonym opisem nagranej płyty. Praca składa się z następujących części głównych:

Wstęp

- 1. Claude Debussy – Preludium do „Popołudnia fauna”**
- 2. Porównanie transkrypcji preludium do „Popołudnia fauna” z oryginałem**
- 3. Michał Glinka – Walc-Fantazja**
- 4. Porównanie transkrypcji Walca-Fantazji z oryginałem**
- 5. Piotr Czajkowski – Uwertura- Fantazja „Romeo i Julia”**
- 6. Porównanie transkrypcji Uwertury-Fantazji „Romeo i Julia” z oryginałem**

Zakończenie

Bibliografia

Streszczenie

Summary

Notka biograficzna – Vyacheslav Gryaznov

Pan mgr Mateusz Dobrowolski przedstawił szereg ciekawie udokumentowanych wniosków zawartych w tytule pracy. Sposób ich zaprezentowania wykazał głęboką wiedzę, erudycję i pasję badawczą Doktoranta. Opis składa się z sześciu rozdziałów podstawowych, posiadających wiele podpunktów, które wzbogacają główny nurt pracy. Autor opiera się na metodzie profesora Mieczysława Tomaszewskiego zawartej w jego w artykule pt. „*Odczytywanie dzieła muzycznego. Od kategorii elementarnych do fundamentalnych i transcendentalnych*”. W pierwszym i drugim rozdziale Doktorant omawia genezę powstania *Popołudnia fauna* Debussy’ego, budowę utworu, dynamikę, artykulację, fakturę jak i płaszczyzny brzmieniowe, zmiany rejestrów oraz partie akompaniujące. Porównuje partyturę symfoniczną dzieła do zmian jakie powstały w wyniku transkrypcji dokonanej przez Gryaznova. Trzeci i czwarty rozdział poświęcony jest *Walcowi-Fantazji* M. Glinki - źródłom muzycznej inspiracji w dokonanej transkrypcji, budowie utworu, szeroko pojętej harmonii i fakturze oraz porównaniu dzieła z *Walcem-Mefisto* Franciszka Liszta, a także z *La Valse* Maurycego Ravela. Piąty i szósty rozdział pracy dotyczy *Uwertury-Fantazji „Romeo i Julia”* Piotra Czajkowskiego . Autor porównuje transkrypcję dzieła z oryginałem, analizuje jego formę oraz określa dobór środków wyrazu w kontekście faktury fortepianowej. Praca zawiera krótkie zakończenie, streszczenie oraz *Summary* i życiorys Gryaznova. Napisana jest ładnym literackim językiem (zdarzają się drobne błędy literowe), zawiera dużą ilość pomocniczych tabel i przykładów nutowych ułatwiających zrozumienie zawartych treści. Opis wszystkich elementów interpretacyjnych, problemów z transkrypcją oraz ich dokładne wyjaśnienie, a także szerokie spektrum możliwości fortepianu w kształtowaniu całości dzieła, są najważniejszym osiągnięciem powyższej pracy. Oceniam ją bardzo wysoko. Praca dogłębnie analizuje wybrane dzieła, opiera się również na dostępnej bibliografii liczącej wraz z artykułami i stronami internetowymi 16 pozycji.

Konkluzja

Obie części pracy doktorskiej mgr. Mateusza Dobrowolskiego pt. „*Opracowania Vyacheslava Gryaznova w kontekście oryginału na przykładzie wybranych utworów*” stanowią bardzo wysoki poziom artystyczny i merytoryczny. Przedstawione utwory podlegające pracy badawczej oraz sposób ich opracowania i nagrania są znaczącym osiągnięciem Doktoranta. Podjęcie się upowszechnienia znakomitych, ale mało znanych transkrypcji V. Gryaznova i ich rejestracja ma istotny wpływ na rozwój dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez Doktoranta.

Stwierdzam, iż mgr Mateusz Dobrowolski wykazał się głęboką wiedzą teoretyczną i praktyczną w zakresie swojej dyscypliny, a jego praca doktorska spełnia wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku oraz z dnia 03.10.2014 roku (Dz.U. z 2014 poz.1383) (z późniejszymi zmianami).

Prof. dr hab. Anna Wesołowska-Firlej
Akademia Muzyczna w Łodzi

